

8. Закон України Про Державну кримінально-виконавчу службу України // (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, N 30, ст.409).

9. Кримінально-виконавчий кодекс // (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, N 3-4, ст. 21).

10. Федеральный закон "Об оперативно-розыскной деятельности". Комментарий / К. К. Горяинов, Ю. Ф. Кваша, К. В. Сурков. ; Под ред. : П. Г. Пономарев. – М. : Новый Юрист, 1997. – 576 с.

11. Смирнов М. П. Полиция зарубежных стран и ее оперативно-розыскная деятельность. Учебное пособие / М. П. Смирнов; Под ред. : Е. В. Токарева. – М. : Изд-во Акад. МВД России, 1995. – 128 с.

УДК 351.746.2:341

■ МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ Ю.М. Чорноус ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У науковій статті розглядаються питання правових підстав, змісту та форм міжнародного співробітництва правоохоронних органів у сфері оперативно-розшукової діяльності.

Ключові слова: оперативно-розшукова діяльність, міжнародне співробітництво, міжнародні договори України, правова допомога у кримінальних справах.

В научной статье рассматриваются вопросы правовых оснований, содержания и форм международного сотрудничества правоохранительных органов относительно оперативно-розыскной деятельности.

Ключевые слова: оперативно-розыскная деятельность, международное сотрудничество, международные договора Украины, правовая помощь по уголовным делам.

In a scientific article questions the legal basis, contents and forms of international law enforcement cooperation with respect to the operational-search activity.

Key words: operational-search activity, international cooperation, international agreements of Ukraine, legal aid on criminal cases.

Нині співробітництво між правоохоронними органами різних держав набуває особливої ваги та значення у зв'язку з набуттям злочинністю міжнародного характеру. При цьому міжнародне співробітництво здійснюється на трьох рівнях: рівень двостороннього співробітництва між державами; регіональний рівень; співробітництво на загальносвітовому рівні.

Таке співробітництво обумовлено низкою причин об'єктивного характеру, починаючи із взаємозв'язку і взаємозалежності держав у сучасному світі; збільшення кількості злочинів міжнародного характеру, удосконалення застосовуваних ними засобів, методів і знарядь; зацікавленістю правоохоронних органів різних держав у спільному пошуку найбільш ефективних шляхів розкриття, розслідування та попередження злочинів.

У забезпеченні належної протидії міжнародній злочинності важлива роль відводиться співробітництву правоохоронних органів у сфері оперативно-розшукової діяльності.

Багаточисленним питанням протидії міжнародній злочинності присвятили свої роботи Ю.П. Аленін, О.М. Бандурка, П.Д. Біленчук, О.І. Виноградова, О.Г. Волеводз, Т.С. Гавриш, Л.Н. Галенська, В.М. Гребенюк, Ю.М. Грошевий, О.Ф. Долженков, Н.С. Карпов, Н.І. Клименко, І.П. Козаченко, В.О. Коновалова, В.С. Кузьмічов, В.В. Лисенко, Є.Д. Лук'яничков, І.В. Лешукова, А.Г. Маланюк, В.Т. Маляренко, В.В. Молдаван, М.М. Михеєнко, В.В. Мілінчук, Д.Й. Никифорчук, Ю.Ю. Орлов, В.Т. Нор, В.П. Панов, М.І. Пашковський, М.А. Погорецький, А.С. Сизоненко, М.І. Смирнов, В.М. Тертишник, Л.Д. Удалова, В.П. Шибіко, В.П. Шупилов, В.Ю. Шепітько та інші.

Враховуючи ґрунтовні напрацювання вчених, слід зазначити про потребу в уточненні змісту та форм міжнародного співробітництва правоохоронних органів у сфері оперативно-розшукової діяльності, що і є метою наукової статті.

У діяльності з розкриття, розслідування та попередження злочинів, в тому числі й міжнародного характеру, результати оперативно-розшукової діяльності можуть бути використані як приводи та підстави для порушення кримінальної справи або проведення невідкладних слідчих дій; для отримання фактичних даних, які можуть бути доказами у кримінальній справі; для попередження, припинення і розслідування злочинів, розвідувально-підривних посягань проти України, розшуку злочинців та осіб, які безвісти зникли; для забезпечення безпеки працівників суду і правоохоронних органів та осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, членів їх сімей та близьких родичів цих осіб; для взаємного інформування підрозділів, уповноважених здійснювати оперативно-розшукову діяльність та інших правоохоронних органів; для інформування державних органів відповідно до їх компетенції [1, с. 250].

За умови міжнародного співробітництва правоохоронних органів різних держав, оперативно-розшукові заходи можуть реалізовуватися у формі міжнародної правової допомоги у кримінальних справах.

Міжнародна правова допомога у кримінальних справах – це передбачена міжнародними договорами, національним кримінально-процесуальним законодавством та заснована на принципі взаємності форма міжнародного співробітництва, що полягає у проведенні компетентними органами запитованої держави на її території процесуальних дій та оперативно-розшукових заходів у зв'язку з виконанням слідчих чи судових доручень та з метою сприяння розслідуванню, розгляду і вирішенню кримінальної справи, що знаходиться у провадженні компетентних органів запитуючої договірної сторони [2, с. 230].

Базовою характеристикою, що відрізняє міжнародно-правову допомогу у кримінальних справах від інших форм міжнародно-правового спів-

робітництва, виступає те, що за умов її реалізації держава-замовник (запитуюча сторона) частково передає свою компетенцію щодо вирішення кримінальної справи, що знаходиться у її провадженні, іншій державі (запитуваній стороні). Саме повноваження щодо одержання доказів, виконання процесуальних дій та здійснення оперативно-розшукових заходів передаються під час взаємної правової допомоги компетентним органом однієї держави компетентному органу іншої держави. Передавання компетенції передбачає наступне визнання доказів, одержаних за правилами закордонного кримінально-процесуального законодавства, допустимими і такими, що відповідають вимогам національного законодавства держави-замовника (запитуючої сторони) [2, с. 232].

Проводячи процесуальні дії та оперативно-розшукові заходи за міжнародним дорученням, слід враховувати у кожному випадку норми міжнародних договорів та національного законодавства. Більшість дво- або багатосторонніх угод про правову допомогу у кримінальних справах містять загальне правило, відповідно до якого при виконанні доручення про надання правової допомоги запитувана сторона застосовує законодавство своєї держави. На прохання запитуючої сторони держава-виконавець може застосувати і процесуальні норми запитуючої сторони, якщо тільки вони не суперечать їй законодавству.

Звичайно, що клопотання запитуючої держави про правову допомогу не може цілком відповідати нормам матеріального і процесуального права виконуючої сторони. Отже, слід зауважити, що в даному випадку мова йде про непротириччя прохання основним принципам законодавства запитуваної держави.

Протириччя кримінально-процесуального законодавства запитуючої держави нормам запитуваної може бути виражене в тому, що доручення про надання правової допомоги містить прохання про виконання процесуальної дії, не передбаченої законодавством виконуючої держави; прохання суперечить кримінально-процесуальному законодавству запитуваної сторони щодо кола осіб і характеру можливих обмежень їхніх прав, привілеїв та імунітетів; доручення стосується процесуальної дії, яка може бути виконана тільки на визначеній стадії кримінального процесу [3, с. 110-111].

Правовою підставою перелічених заходів є норми міжнародного та національного законодавства України. Окремо слід наголосити на Європейській конвенції про взаємну допомогу у кримінальних справах 1959 року [4, с.112-232], Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах 1993 року [5, с. 463-499].

7 жовтня 2002 року в м. Кишинів представниками країн СНД укладено нову Конвенцію про правову допомогу та правові відносини в цивільних, сімейних та кримінальних справах, де у ст.6 "Обсяг правової допомоги"

передбачено, що Договірні Сторони у порядку взаємної правової допомоги можуть виконувати процесуальні та інші дії, які передбачені законодавством запитованої Договірної Сторони, зокрема "... розшуку осіб, здійснення *оперативно-розшукових заходів* в межах розслідуваної кримінальної справи, кримінального переслідування, видачі осіб для притягнення їх до кримінальної відповідальності чи приведення вироку у виконання ..." [6, с. 508-551].

Кишинівська конвенція 2002 року є чинною для України, проте залишається відкритим питання щодо ратифікації, адже за такої умови її положення будуть повноцінно використовуватися у практичній діяльності.

Відповідно до Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000 року [7, с. 552-606], з метою сприяння міжнародному співробітництву у справі більш активного попередження транснаціональної організованої злочинності та боротьби з нею, компетентні органи можуть створювати органи з проведення спеціальних розслідувань (ст. 19), застосовувати спеціальні методи розслідування, такі як контрольовані поставки, електронне спостереження або інші форми спостереження, агентурні операції тощо (ст. 20), які можна розглядати й як негласні оперативно-розшукові заходи [8, с. 61].

Необхідно враховувати положення двосторонніх міжнародних договорів, ратифікованих законами України, які регулюють питання взаємної правової допомоги у кримінальних справах з окремими державами. Нині в Україні діє близько тридцяти двосторонніх договорів про правову допомогу у кримінальних справах із країнами як ближнього, так і далекого зарубіжжя. Їх положення визначають об'єм і види правової допомоги при розслідуванні злочинів, умови, підстави і порядок видачі осіб для кримінального переслідування тощо.

Слід зазначити й про міжнародні договори міжвідомчого характеру. Їх укладення передбачено Законом України "Про міжнародні договори" 2004 року, Постановою Кабінету Міністрів України від 1994 року № 422 "Про затвердження Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру" [9].

Згідно Наказу МВС України від 15.05.2007 № 158 "Про організацію міжнародної діяльності органів внутрішніх справ України", зі змінами та доповненнями, п. 2.3., "міжнародний договір міжвідомчого характеру - це укладений у письмовій формі з іноземною державою або іншим суб'єктом міжнародного права, який регулюється міжнародним правом, незалежно від того, міститься договір в одному чи декількох пов'язаних між собою документах і незалежно від його конкретного найменування (договір, угода, конвенція, пакт, протокол тощо)" [10].

Наприклад, відповідно до Угоди про співробітництво між МВС України та МВС Російської Федерації 1992 року [11, с. 135-140], співробітництво Сторін у боротьбі зі злочинністю реалізується шляхом проведення опера-

тивно-розшукових і процесуальних дій, виконання запитів та доручень, а також в інших формах, які не суперечать законодавству держав.

Стаття 4 деталізує форми співробітництва: а) обмін оперативно-розшуковою, оперативно-довідковою і криміналістичною інформацією про такі, що готуються, або скоєні злочини та причетних до них осіб, а також архівною інформацією; б) виконання запитів і доручень у кримінальних справах, справах оперативного обліку та матеріалах про адміністративні правопорушення; в) спільне здійснення оперативно-розшукових заходів і процесуальних дій та інші.

Міжнародні договори міжвідомчого характеру можуть бути й багатосторонніми. Так, 24 квітня 1992 року в Алма-Аті було підписано Угоду про взаємодію міністерств внутрішніх справ незалежних держав у сфері боротьби зі злочинністю [12, с. 68-73]. Документ встановлює основні напрями співробітництва, серед яких боротьба зі злочинами у сфері економіки, із бандитизмом, тероризмом, незаконним обігом наркотичних засобів і психотропних речовин тощо.

Згідно ст. 2 вказаного документу, Сторони, керуючись національним законодавством, здійснюють співробітництво у боротьбі зі злочинністю у наступних формах:

а) виконання запитів і прохань у кримінальних справах, справах оперативного обліку і матеріалах про адміністративні правопорушення;

б) обміну оперативно-розшуковою, оперативно-довідковою і криміналістичною інформацією про злочини, що готуються, вчинені злочини і причетних до них осіб, а також архівною інформацією;

в) сприяння в проведенні оперативно-розшукових заходів і процесуальних дій та інших.

У 1993 році було укладено Угоду про співробітництво між міністерствами внутрішніх справ з техніко-криміналістичного забезпечення оперативно-службової діяльності, у 1994 році - Угоду про співробітництво міністерств внутрішніх справ в сфері боротьби з організованою злочинністю, у 1995 році - Угоду про співробітництво міністерств внутрішніх справ у боротьбі зі злочинністю на транспорті, 1998 року - Угода про співробітництво у сфері спеціального супроводження оперативно-розшукової діяльності та інші, за змістом яких передбачено застосування заходів оперативно-розшукового характеру.

Окрему увагу слід звернути на таку форму міжнародного співробітництва, як проведення *спільних розслідувань*, які відбуваються із залученням специфічних форм і методів оперативно-розшукової діяльності.

Згідно зі статтею 19 Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000 року [7, с. 552-606], Держави-учасниці розглядають можливість укладення двосторонніх або багатосторонніх угод або домовленостей, в силу яких у зв'язку зі справами, що є предметом розслідування,

кримінального переслідування або судового розгляду в одній або декількох державах, заінтересовані компетентні органи можуть створювати органи з проведення спільних розслідувань. За відсутності таких угод або домовленостей спільні розслідування можуть проводитися за угодою в кожному конкретному випадку.

Відповідно до ст. 63 Згідно Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах 2002 року [6, с. 508-551], з метою швидкого і всебічного розслідування злочинів, вчинених однією або кількома особами на територіях двох і більше Договірних Сторін або зачіпаючих їх інтереси, можуть створюватися спільні слідчо-оперативні групи. Члени спільної слідчо-оперативної групи безпосередньо взаємодіють між собою, узгоджують основні напрями розслідування, проведення слідчих дій, розшукових чи оперативно-розшукових заходів, обмінюються отриманою інформацією. Координацію їх діяльністю за домовленістю здійснює ініціатор створення спільної слідчо-оперативної групи або один із її членів.

Слідчі дії, розшукові чи оперативно-розшукові заходи здійснюються членами спільної слідчо-оперативної групи тієї Договірної Сторони, на території якої вони проводяться згідно з вимогами міжнародних договорів.

Кількісний і персональний склад спільної слідчої групи залежить від складності кримінальної справи, кількості епізодів злочинної діяльності підозрюваних, територіального розміщення місць вчинених злочинних дій, кількості осіб, причетних до злочину, необхідності їх встановлення і розшуку, кількості потерпілих та їх місцезнаходження, обсягу слідчої та оперативної інформації тощо.

Необхідно зауважити, що для забезпечення ефективного і оперативного виконання завдань міжнародного співробітництва у розкритті та розслідуванні злочинів активно використовується допомога Інтерполу та Європолу.

В Україні Інтерпол представляє Національне центральне бюро (далі НЦБ) Інтерполу. Робочий апарат НЦБ Інтерполу забезпечує співробітництво правоохоронних органів України та зарубіжних країн як загалом, так і за окремими напрямками боротьби зі злочинністю, та компетентне: готувати і направляти ініціативні запити за кордон; готувати і надсилати відповіді на запити закордонних правоохоронних органів; здійснювати обмін оперативно-розшуковою, оперативно-довідковою та криміналістичною інформацією про підготовку і вчинення злочинів на причетних до нього осіб, а також архівною та процесуальною інформацією; проводити обмін досвідом роботи, законодавчими та іншими нормативними актами, навчально-методичною літературою з питань діяльності правоохоронних органів; здійснювати обмін науково-технічною та іншою інформацією з питань боротьби зі злочинністю [13, 379-380].

Розглядаючи питання оперативно-розшукової компетенції НЦБ Інтерполу в Україні, слід звернути увагу на положення, які містяться у ві-

домчих нормативних актах, зокрема, у наказі МВС України "Про створення підрозділів Укрбюро Інтерполу та типові завдання та функції підрозділів Укрбюро Інтерполу в головних управліннях, управліннях МВС України в Криму, областях, містах Києві та Севастополь" від 15.02.1995 р. № 104, де передбачено залучення співробітників Інтерполу до проведення оперативно-розшукових, оперативно-профілактичних та інших дій. Тобто, на співробітників Інтерполу не покладається безпосереднє виконання оперативних функцій, проте вони включаються до складу слідчо-оперативних груп, контролюють процес реалізації заходів, здійснюють перевірку за базами даних Інтерполу під час рейдів та перевірок, надають відповідні консультації [14].

Отже, НЦБ Інтерполу України організовує міжнародне співробітництво оперативних підрозділів органів внутрішніх справ та інших правоохоронних органів України і, відповідно, опрацьовує оперативно-розшукову інформацію, координує заходи з міжнародного розшуку осіб тощо. Слід додати, що в останні роки НЦБ Інтерполу України все частіше виступає не тільки засобом обміну інформацією та організатором взаємодії, а й ініціатором, координатором проведення оперативно-розшукових заходів, спрямованих саме на попередження, розкриття та розслідування злочинів.

Діяльність Європолу спрямована на підвищення ефективності роботи національних правоохоронних служб країн Європейського Союзу та інших держав, відповідно до укладених угод та принципів співробітництва у боротьбі з тероризмом, незаконним оборотом наркотиків, кіберзлочинністю тощо.

Як і Інтерпол, Європол не має виконавчих повноважень, не проводить безпосередньо оперативно-розшукових заходів і розслідування кримінальних справ. Він надає підтримку правоохоронним органам держав-учасниць у вигляді: забезпечення обміну інформацією між державами-учасницями; забезпечення обміну інформацією з третіми державами відповідно до положень окремих актів; надання інформації щодо будь-яких зв'язків, виявлених між розслідуваними злочинами; здійснення оперативного аналізу даних про злочини, а також заходів, до яких вдаються держави-члени; надає рекомендації щодо проведення розслідувань; готує стратегічні звіти (зокрема, формулює загрози), здійснює загальне дослідження злочинності; надає експертну та технічну підтримку в рамках проведення слідчих дій та оперативно-розшукових заходів країнами-учасницями; сприяє гармонізації процедур розслідування країнами-учасницями; організовує та забезпечує проведення навчально-практичних тренінгів з питань протидії злочинності [15, с. 55].

Дослідження окреслених питань вимагає комплексного підходу й подальшого доопрацювання, зокрема що стосується особливостей їх практичної реалізації.

По-перше, необхідним є удосконалення законодавчого та нормативно-правового регулювання залучення матеріалів оперативно-розшукової діяльності до кримінальної справи у випадку їх отримання у порядку міжнародної правової допомоги.

По-друге, слід удосконалити методи збирання оперативної інформації на міжнародному рівні з метою встановлення діяльності організованих злочинних угруповань, їх структури, перехоплення відповідної інформації протиправного характеру; забезпечення захисту потерпілих і свідків; розроблення механізмів, які дозволять забезпечити вилучення незаконних доходів, і, таким чином, сприяти їх конфіскації та відшкодуванню заподіяних злочинним збитків.

По-третє, забезпечувати прогресивний розвиток профілактичної діяльності, в тому числі й шляхом залучення оперативно-розшукових заходів, розробкою більш гнучких та оперативних механізмів взаємодії з метою припинення та попередження злочинів.

І, нарешті, слід застосовувати заходи із навчально-методичного забезпечення слідчих і оперативних співробітників, що дозволить сформувати у практиків знання, навички щодо особливостей досягнення завдань кримінального судочинства за умови розслідування злочинів міжнародного характеру.

Використана література:

1. Оперативно-розшукова діяльність: Навч. посіб. / Є.М. Моїсєєв, О.М. Джужа, Д.Й. Никифорчук та ін. / За ред. проф. О.М. Джужи. - К.: Правова єдність, 2009. - 310с.
2. Бараннік Р.В. Співробітництво та допомога у кримінальних справах: співвідношення понять // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ - №1 - 2010 - С.224-232.
3. Смирнов М. Застосування іноземного кримінально-процесуального права при наданні взаємної правової допомоги по кримінальних справах // Підприємництво, господарство і право -№1 - 2004 - С.109-112.
4. Європейська конвенція про взаємну правову допомогу у кримінальних справах 1959 року з Додатковими протоколами 1978 та 2001 року до неї. Закон України "Про ратифікацію Європейської конвенції про взаємну допомогу у кримінальних справах, 1959 рік, та Додаткового протоколу 1978 року до Конвенції" від 16 січня 1998 року // Збірник міжнародних договорів України про правову допомогу у кримінальних справах. Багатосторонні договори. - К.: "Фенікс". - 2006. - С.112-232.
5. Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах 1993 року, ратифікована Законом України 10 листопада 1994 року, та Протокол до Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах 1997 року, ратифікований Законом України від 3 березня 1998 року // Там само. - С. 463-499.

6. Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах 2002 року // Там само. – С. 508-551.

7. Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000 року та Протоколи, що її доповнюють. Закон України "Про ратифікацію Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності та Протоколів, що її доповнюють (Протоколу про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї і Протоколу проти незаконного ввозу мігрантів по суші, морю та повітря) \\ Там само. – С. 552-606.

8. Гринчак Я.В. Деякі аспекти удосконалення міжнародного співробітництва правоохоронних органів України у сфері проведення негласних оперативно-розшукових заходів // Міжнародне співробітництво ОБС у боротьбі з транснаціональною злочинністю [Текст]: тези доп. Міжнар. наук-теорет. конф., Київ, 24 березня 2010 р. / редкол: М.Г. Вербеньський, В.Я. Горбачевський, Є.М. Моїсєєв, О.М. Джужа та ін. – К.: КНУВС., 2010. – С.60-61.

9. Закон України "Про міжнародні договори" від 29 червня 2004 року №1906 – IV // Відомості Верховної Ради України – 2004 - №50 – ст. 540.; Постанова Кабінету Міністрів України від 17 червня 1994 р. №422 "Про затвердження Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру" зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ України № 165 (165-98-п) від 16.02.98 - зміни втратили чинність на підставі Постанови КМ України № 617 (617-2006-п) від 11.05.2006 № 1758 (1758-2001-п) від 27.12.2001) [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>

10. Наказ МВС України № 158 від 15 травня 2007 року "Про організацію міжнародної діяльності органів внутрішніх справ України". – К., 2007. – 28л.; Наказ МВС України №407 від 26 жовтня 2007 року "Про внесення змін до Наказу МВС України від №158 від 15.05.2007" – К., 2007. – 10л.

11. Угода про співробітництво між МВС України та МВС Російської Федерації (від 28.02.1992 р.) та інші // Правові основи міжнародної діяльності МВС України: Збірник міжнародно-правових договорів документів в 2-х т. Т. 2 / МВС України. Відділ міжнародних зв'язків.- К., 1997.- С.135-140.

12. Соглашение о взаимодействии министерств внутренних дел независимых государств в сфере борьбы с преступностью от 24.04.1992 г. // Там само. – С. 68-73.

13. Інструкція про порядок використання правоохоронними органами можливостей Національного центрального бюро Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів. Затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Держкомкордону України, Державної митної служби України, Державної податкової адміністрації України від 9 січня 1997 р. N 3/1/2/5/2/2 // Довідник працівника міліції у 2-х книгах - Книга 2, частина I.: Нормативно-правові акти з питань діяльності органів внутрішніх справ / Довід. видання. – Відп.ред. М.В. Білоконь; упоряд. С.М. Гусаров, В.Г. Слободянюк, С.М. Калок. – К.: Видавнича компанія "Воля", 2004 – С.378-414.

14. Карпов О.Н. Оперативно-розшукова компетенція Інтерполу [Електронний ресурс]: – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum

/Dtr/pravo/2010_1/files/LA110_27.pdf

15. Гаврилук В.І., Дубина В.І., Данилюк М.П. Актуальні аспекти міжнародного співробітництва органів внутрішніх справ України на напрямку протидії торгівлі людьми - К.: Цифра, 2007. - 171 с.

УДК 351.746.2:343.81

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

І.П. Баглай

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

У статті на підставі вивчення наукової літератури, законодавчих актів аналізується оперативно-розшукова діяльність у місцях позбавлення волі особлива увага акцентується на тому, що сьогодні відсутні наукові розвідки щодо таких питань.

Ключові слова: установа, покарання, оперативно-розшукова діяльність.

В статье на основании исследования научной литературы, законодательных актов анализируется оперативно-розыскная деятельность в местах лишения свободы, акцентируется внимание на том, что сегодня отсутствуют научные разработки поднятых вопросов.

Ключевые слова: учреждение, наказание, оперативно-розыскная деятельность.

In the article on the basis of research of scientific literature, legislative acts operatively-search activity is analysed in the places of imprisonment, attention is accented on том, that scientific developments of heaved up questions are today absent.

Key words: establishment, punishment, operatively-search activity.

Постановка проблеми. Досліджуючи правове регулювання ОРД в установах виконання покарань неможливо обійти його теоретичне обґрунтування. Так, в теорії права під правовим регулюванням взагалі розуміється специфічна діяльність держави, її органів і посадових осіб по упорядкуванню суспільних відносин шляхом встановлення правових норм і прийняття в необхідних випадках індивідуально-регламентуючих рішень у відповідності з цими нормами по юридично-значимих питаннях, які виникають у процесі таких відносин. Крім того, правове регулювання носить функціональний, управлінський характер.

Ми підтримуємо позицію Я.Ю. Кондратьєва, що сьогодні ставлення громадськості та фахівців юристів як в Україні, та і за кордоном до оперативно-розшукової діяльності різне: одні вважають її необхідним для розкриття злочинів, інші категорично заперечують. Негативне ставлення до оперативно-розшукової діяльності ґрунтується на припущенні можливостей використання оперативними працівниками провокаційних дій і порушення ними прав громадян, у тому числі злочинців, а отже необхідність їх захисту від свавілля [10, с.130] Правове регулювання оперативно-